

Eresztevény - itt temették el az üldözö kozákok miatti siettükben Gábor Áront. Az országút mellett a templomnál lévő, testes kő síremléknél koszorúzás, vers.

Wertán Zsolt (folytatjuk)

*****

Requiem egy funkcióért

Hála Istennek nem történt haláleset, csak egy státusz szűnt meg, amit bizony lehet gyászolni. Székely, egyenesgerincű, kiváló mérnök apa, aki Márton Áronnal együtt, azonos hitért szenvedte a kommunista börtönök kínjait; a német pontosságot és fegyelmet, józan életmódot tisztelő anya... a szülei, akiket zsenge gyermekkorában veszített el. Mindez nem kis mértékben járul hozzá, hogy sokoldalúan képzett emberré váljon és tehetségét "csakis a közért tenni" akarás jegyében gyümölcsöztesse.

Ereiben nem csörgedezik örmény vér, de a székely kisebbségi sors, ami a történelem folyamán nem egyszer volt azonos az örmény üldözöttekével, világszerte a Musza dag-tól Csíksomlyóig - ahol életének egy részét töltötte, - rányomta bélyegét életvitelére. Minden tette önzetlen, józan megfontolás eredménye. Bernády óta nem volt Marosvásárhelynek ilyen, a nagy réteg által tisztelt, a közügyekben eredményes, gazdag aktivitású polgármestere.

Regényt lehetne írni tetteiről. Mindarról, amit rövid, egy ciklusra szóló megválasztása idején, a város első embereként tett. Szellemi, gazdasági, kulturális törekvéseit és megvalósításait bármely európai város megirigyelhetné. Munkáját a dinamizmus, lendület jellemezte, mindig szem előtt tartva a város lakosságának összetételét, a testvériség fontosságát.

Jóval polgármesterré választása előtt, alapító tagja volt a Pro Európa Ligának, azon szervezetnek, amelynek akkori elnöke ma Finnország romániai nagykövete, és amelynek célkitűzése többek között a Romániában élő etnikumok jogainak védelme és érdekeinek fenntartása. Ezt csak úgy lehet megvalósítani, ha a többséget meggyőzzük, hogy csak úgy lehet európai nemzetté válni, ha az együtt élő nemzetiségek ugyanazon jogokat élvezik.

Minden tettét a korszerűség jellemezte. Tiszavirág életű volt ez a periódus. Okait nem taglalom, előre megírt forgatókönyv szerint ért véget, és ha kellett, a Belügyminiszter intézkedett.

Mégis fel kell sorolni azon eredményeket, amelyet a város lakói nem felejtenek, de féltő, hogy az idők folyamán csak emlékké válnak, és amelyeket majd csak úgy emlegetnek, hogy "a **Fodor Imre** polgármestersége idején..."

Nem festette nemzeti színűre a főtéri padokat - mint azt a kolozsvári polgármester tette - , nem hozatott Hollandiából kék tulipánokat a virágágyások nemzeti színűvé alakításához, de bevezette, hogy vasárnaponként a Fötér sétáló utcává váljék, és legalább egyszer egy héten az ott lakók benzingőzmentes levegőt szívjanak és csendben ébredjenek reggel.

Megszervezte a Marosvásárhelyi Napokat, amely rendezvénysorozat alatt a város múltját idéző és a jelenben megvalósult eredmények mindenki számára ismertté váltak.

Az, hogy a 2000-es évben megtartott vásárhelyi napok fényét beárnyékolta a Borsos Tarmás szobra körül lezajlott esemény, nem az ő kudarca, azok ellenezték a szobor leleplezését, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy élt itt valaha egy főbíró, aki nagyot lendített a város értékén akkortájt, amikor a szobordöntő vandáloknak még ősei sem laktak a székely fővárosban, és akiknek hírük-hamvuk sem volt az időben a területen. Testvérvárosi kapcsolatokat teremtett, melyek nemcsak Szeged és Zalaegerszegre terjedtek ki, hanem a nagybritanniai Bournemuth városára is. Onnan az angol delegációt annak idején neves orvosok, tanárok, közigazgatók, közigazgatásban dolgozók képviselték.

PRO URBE díjat létesített., a város díszpolgári címét jeles személyek kapták, akik az idők folyamán hozzájárultak a város fejlődéséhez, hírnevének öregbítéséhez. A jeles professzor, az

örmény származású Dr. Dóczy Pál, vagy a szintén örmény Dr. Asgjan Berj Sant, de kaptak ilyen díjat igen nagy tudású jogászok, mint Dr. Imre Ernő, művészek, írók és nem utolsósorban a Herder-díjas Sütő András, és más közéleti személyiségek, mint Keresztes Gyula, aki sokat tett a város fejlesztésért.

Minden erejét latba vetve sikerült a Zsögödi Nagy Imre képeit a Múzeum pincéjéből - ahol raktározták - a felszínre hoznia, de nem sikerült egy emlékszobát létesítenie, ahol a világhírű művész kiváló műveit méltó keretek között tegyék láthatóvá a nagyközösség számára. E téren minden próbálkozása akadályokba ütközött.

Mint ahogy nem sikerült a Városháza épületét a város tulajdonába visszajuttatnia, pedig azt annak idején Dr. Bernady városatya a város számára építtette, hogy a mindenkori polgármesteri hivatal székeljen benne. Ezt az erőfeszítést is elgáncsolták.

Polgármestersége alatt a hivatal Marosvásárhely Városháza Közlönye címen kétnyelvű lapot jelentetett meg. E kétnyelvűség igazolja, hogy a város összlakosságához szólt és tudósított, nemzetiségre való tekintet nélkül.

Országszerte cikkek, kommentárok jelentek meg róla a sajtóban a választási kampány alatt. Az is elhangzott, hogy "alkalmatlan" e funkció betöltésére.

Az évek folyamán közelharcot vívott a kétnyelvű táblák elhelyezéséért, melyek Déva várához hasonlóan reggelre nem leomlottak, hanem újra átfestődtek, mint kitűnt, sok esetben rendőri felügyelettel (nehogy a "pingálókát" illetéktelenek megzavarják). Ebből állt az alkalmatlansága, hogy kitartott elvei mellett? 2000 március havában jelent meg a Városháza közlönyének 12. száma, két nyelven. Ebben részletesen taglalja az utóbbi évtized egyik legfontosabb beruházásáról szóló híreket: a Dózsa György utca korszerűsítését. Aluljáróval, civilizált módon.

A kétnyelvű lap, melynek címe MONITORUL PRIMARIEI TARGU MURES, a hírt szintén leközi, de itt az utca névadója DOJA GHEORGHE nevet visel.

Vajon, abból áll-e Fodor Imre alkalmatlansága, hogy a temesvári mártírt DÓZSAként, a valós nevén nevezi?

B. Júlia

*****

Keresztes Zoltán

Az erdélyi örmény KERESZTESEK családfája

Rokoni szeretettel unokabátyámnak, Keresztes Istvánnak

Nincs talán olyan ember a földön, akit ne érdekelne a származása. Kik voltak az őseim? Honnan jöttek? - teszi fel a kérdést és sokáig keres-kutat, hogy ezt kiderítse.

A kereken 310 évvel ezelőtt Erdélyben letelepedett mintegy tízezer örmény leszármazottai - köztük mi, a Keresztesek is, - szintén ezt kérdezzük. Kevesen vannak azonban közöttünk olyanok, akik erre a kérdésre válaszolni is tudnak. Pedig erdélyi örmény őseinkről, valamint családuknak elődeiről általában már nagyon sok minden ismert, tisztázott dolog. (Forrásmunkáim közül haszonnal forgattam Szongott Kristóf, Ávédik Lukács, Hovhanesian Eghia, H. Dj. Siruni és Tarisznyás Györgyi könyveit az erdélyi örményekről.)

A családi hagyatékban maradt meg a mellékelt csoportkép, amelyet nem tudok nosztalgikus meghatódottság nélkül nézni. Négy nő és hat férfi néz ránk nagy komolyan a képről, ahogyan a gyergyói fotográfus 1885-ben beállította őket.

Id. Keresztes Antal - akit a képen már nem láthatunk - Szamosújváron született ugyan, de Gyergyóditróban vette feleségül Miklós Rózát és ott is telepedett le. Valószínűleg őt gyászolja